

PÜSPÖKVÁLASZTÁS 2011

A Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerületben folyó püspökválasztással kapcsolatban többekben megfogalmazódott, hogy a jelöltek megismerése ne csak a kijelölt fórumokon keresztül történhessen, hanem írott formában is. Ezen igénynek szeretnénk eleget tenni ezzel az összeállítással, melyben a kerületben élő gyülekezeti tagoktól összegyűjtött és rendszerezett kérdésekre kapunk válaszokat. Először Kissné Kárász Rózsa a jelölés történéseiről és a választás menetéről számol be. Utána a két püspökjelölt adja meg a kérdésekre válaszait. A kérdéseken túl azt kértük a jelöltektől, hogy egy rájuk jellemző képet küldjenek magukról.

Isten áldása kísérje egyházunk, egyházkerületünk népének felelős döntését és a majdani püspök szolgálatát!

Koczor György ev. lelkész, az összeállítás szerkesztője

2010–2011 püspökjelölés és -választás a Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerületben

A püspöki szolgálatot jogilag a MEE törvényei határozzák meg. Ezen törvényi előírások értelmében a Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerületben jelenleg szolgálatban álló Ittész János püspök megbízatása 2011 júniusában – nyugdíjazása miatt – lejár.

A megüresedő szolgálati helyre az egyházközségek tagjai választanak új püspököt 2011 márciusában.

Tekintettel a jelölési eljárást szabályozó törvényre, a jelölő- és szavazatszámoló bizottság a határidőket úgy jelölte ki, hogy a választások húsvétig befejeződjenek.

A jelölési eljárást a kerületi jelölőbizottság tagjai – Kissné Kárász Rózsa, Rátz András, Deme Dávid, Böjtös József, dr. Illés Gábor, Henn László – november 1-jén megkezdték az ajánlásra történő felhívással.

Az előírásoknak megfelelően ajánlásokat az egyházkerülethez tartozó egyházmegyék presbitériumaitól, valamint – az Evangélikus Életben, a Dunántúli Harangszóban és a kerületi internetes honlapon közzétett közlemény alapján – az egyházközségek tagjaitól kértünk.

A jelölési eljárás során két magánszemély a jogértelmezési bizottsághoz fordult a szolgálati idő, illetve a jelölési eljárás rendjére vonatkozó kérdéssel.

A jogértelmező bizottság megerősítette, hogy a törvény szerint a püspökké választhatóság feltétele legalább 15 év lelkészi – ebből 5 év gyülekezeti – szolgálat és be nem töltött 60. életév, amelynek a választás napjáig kell meglenni. Valamint arról is értesítést kaptunk, hogy az egyházmegyei presbitériumok és a gyülekezeti tagok által tett ajánlások között nincs különbség.

Így az egyházmegyéktől és magánszemélyektől a kijelölt határidőre megkaptuk az ajánlásokat, összesítettük, ellenőriztük, majd felkerestük a jelölteket, és nyilatkozatot kértünk tőlük a jelöltség vállalásáról.

Ajánlást 11 lelkész kapott: Baranyay Csaba (2), Bencze András (20), Gregersen-Labossa György (1), Bence Imre (1), Deme Dávid (1), ifj. dr. Hafenschér Károly (1) dr. Szabó Lajos (2), dr. Szabóné Mátrai Mariann (1), Szarka István (1), Szemerei János (18), Vető István (3)

Írásos nyilatkozatban ketten fogadták el a jelölést:

Bencze András székesfehérvári lelkész, püspökhelyettes, és Szemerei János kaposvári lelkész, a Somogy-Zalai Egyházmegye esperese.

Mindketten megfelelnek a törvényi előírásoknak, megkapták az egyházmegyei presbitériumok egynegyedének

ajánlását. A 2011. január 8-án Révfülpön tartott kerületi közgyűlés elfogadta a jelölőbizottság által összeállított jelöltlistát. Ez alapján

a Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület püspökjelöltjei: BENCZE ANDRAS és SZEMEREI JÁNOS

A püspökjelöltek bemutatkozása január 15. és március 5. között az egyházmegyék által szervezett találkozók keretében történt, hogy minél többen találkozzanak a jelöltekkel, megismerjék őket a gyülekezeti tagok, és ez alapján a szavazásnál felelősségteljes döntést hozzanak.

Szavazás, választás

Az egyházközségek elnökségei megkapják a püspökjelöltek véglegesített névsorát a jelölő- és szavazatszámoló bizottságtól.

A választó közgyűlést az egyházközségekben 2011. március 17. és 27. közötti tíznapos intervallumon belül kell megtartani. Az egyházközségekhez szavazólapmintát és jegyzőkönyvmintát küld a jelölőbizottság.

Az egyházközségi közgyűlés jegyzőkönyvbe foglalt szavazatát – a szigorú tartalmi és formai követelményeknek megfelelő formában – 2011. március 31-ig kell megküldeni a bizottságnak.

A választás akkor lesz érvényes, ha a szavazásra jogosult egyházközségek kétharmada érvényes szavazatot ad le, és akkor lesz eredményes, amennyiben az egyik jelölt megkapja az érvényes szavazatok több mint felét.

Az értesítéseket az egyházmegyék és egyházközségek elnökségeinek küldjük, és kérjük, hogy tájékoztassák a gyülekezeti tagokat.

Végezetül kérjük a testvéreket, hordozzák imádságban egyházkerületünk minden szolgálatát és szolgálóját, minden tevékenységet, különösen is a püspökválasztás során elének kerülő feladatokat, hogy az egyház javára és Isten dicsőségére történjék.

Kissné Kárász Rózsa
egyházkerületi másodfelügyelő,
a jelölő- és szavazatszámoló bizottság elnöke

1. **Hogyan tenné vonzóvá az egyházat?**
2. **Mit gondol az országos szintű rendezvényekről, mint pl. kerületi missziói nap, országos evangélizáció, országos találkozó, Szélrózsa stb.?**
3. **Hogyan gondolja a gyülekezetek anyagi megerősítését?**
4. **Személyiségéből fakadóan miben követné és miben nem elődje szolgálatát?**
5. **Szándékában áll-e tanácsadó testületet (konventet) maga mellé állítani?**
6. **Megválasztása esetén mi lesz az első intézkedése az egyházkerületi honlappal kapcsolatban?**

(A püspökjelöltek a kérdésekre a maguk sorrendjében válaszoltak. Kérjük, figyelje a számozást!)

BENCZE ANDRÁS VÁLASZAI

1. A parkban mókusok szaladgáltak. Gondoltam, odacsalogatom az egyiket. S mivel semmi rágnivaló nem volt nálam, leguggoltam, kitártam tenyeremet. A mókus jött is, beleszagolt üres tenyerembe, aztán vissza se nézve elszaladt.

Egyházunk küldetését Jézus a missziói parancsban hagyta ránk: tegyetek tanítvánnyá minden népet. Hívásunk több annál, hogy egyes gyülekezeteket megtartsunk, hogy a belső rendet megőrizzük. A megkereszteltekkel kell a hitben megerősítenünk és a még távollevőket Jézushoz hívunk. Erre adatott nekünk Jézus Krisztus szabadítása, hogy „félelem nélkül szolgáljunk neki” (Lk 1, 74).

Egyházunk életének tartalma, egyetlen kincse tehát Jézus Krisztus evangéliuma. (Luther: 95/62 tétel) Ezt a tartalmat semmiféle „vonzóvá tétel” oltárán nem szabad feláldozni, hiszen ez az igazi vonzerőnk. Ezt a tartalmat kell olyan formába öntenünk, hogy mindenki saját örömhíreként hallja. Evangélikus létünkhöz tartozik például a teljesítménykényszertől szabad gondolkodás, egymás elfogadása: ez társadalmat formáló erő. Gondolnunk kell arra is, hogy a világ profi módon fogja megszervezni azokat a rendezvényeket, amelyeket mi lelkesedésből, önkéntes munkával csinálunk. Ha a mi alkalmainkat nem tölti meg az egyház sajátos tartalma, akkor az emberek csalódottan, üres kézzel távoznak.

A formák megtalálása mindig a helyi közösség közös feladata. Örömmel fogadok minden kezdeményezést, ami az egyház lényegét igyekszik elérhetővé tenni a tőle eltávolodottaknak, saját – és munkatársaim – tapasztalata alapján segítem is az új tevékenységi formákat, és mindenkor igyekszem az evangéliumot középre helyezni.

2. Gyülekezeti lelkészként tapasztalom, hogy túl sok a rendezvény, s ezek a rendezvények közel azonos résztvevői körre épülnek. (Ez alól nyilván a Szélrózsa kivétel). Jó volna minden találkozóknak sajátos arculatot adni. Véleményem szerint ezeken az alkalmakon jó, ha jelen van a püspök. Ám jelenlétének

fontosabb, hogy a rendezvények tartalma valóban megfeleljen az egyház sajátos küldetésének. A püspök pásztori feladata, a nem adminisztrációs hatalom azt feltételezi, hogy tanításával vezeti a rábizottakat. Azonban arra is ügyelni kell, hogy az egyházkerület sokoldalúságát, az abban szolgálók sokszínűségét is tükrözzék az egyházkerület alkalmai.

6. Az egyházi világháló lehetőségeit olyan szakemberekkel kell végiggondolni, akik azt nálam sokkal jobban ismerik. Emellett elsősorban oktatási intézményeink, az ifjúsági közösségek és az evangélikus teleházak segítségével lehetne a kerület honlapját vonzóvá, elevenné tenni. A honlap így a misszió és az evangélizáció területévé válik, hiszen fiatalok által fiatalokat érünk el.

3. Jézus azt tanítja, hogy aki meg akarja tartani életét, elveszti azt. Tehát értékeinket nem úgy védjük, hogy elzárjuk mások elől, hanem hogy elérhetővé, vonzóvá tesszük azokat településünk lakói előtt. Abban tudja az egyházkerület támogatni a gyülekezeteket, hogy megtalálják a nekik megfelelő tevékenységet, amellyel környezetük felé fordulhatnak. Perspektívával rendelkező, élő, nyitott, átlátható közösséghez sokan szívesen hozzáteszik anyagi javaikat.

Biztosan nem minden gyülekezet fogja magától és első próbálkozásra megtalálni saját nyitott életformáját. Ezért az egyházunkban meglévő forrásokat fel kell szabadítanunk gyülekezetépítő programok indítására. A pályázati rendszert is felül kell vizsgálnunk, valószínűleg ebben is találunk még forrásokat.

5. Helyes, ha a püspök mellett tanácsadó és figyelő közösség áll. Örülök, hogy számíthatok testvéreim és barátaim segítségére, akikkel fiatal korunktól követjük egymás munkáját. Ez természetesen informális testület. Jó esélyt látok arra, hogy az egyházmegyék elnökségei – akik leginkább ismerik a gyülekezeteket – egységben gondolkodó, tervező közösséget alkotnak, egyben megfelelő visszajelzést is adnak a püspök szolgálatáról. Számítok a mindenkori kerületi felügyelőnek és a kerület tisztségviselőinek együttműködésére is.

(A válaszok a következő oldalon folytatódnak!)

7. Mit ért a „lelkészek pásztorolása” kifejezés alatt mind lelki, mind anyagi téren?
 8. Milyen munkákat adna ki rossz anyagi helyzetben élő lelkészeknek, bérezés fejében?
 9. Milyen intézkedéseket hozna a devianciával (Pl. alkoholfüggőség, öngyilkosság, stb.) küzdő lelkészekkel szemben?
 10. Püspökké választása esetén, miben számítana (milyen tisztségben) a következő választási ciklusban a másik püspökjelöltre?
- +1. Mi szolgálatának „falitáblája”?

SZEMEREI JÁNOS VÁLASZAI

1. Az egyház legfőbb kincse Jézus Krisztus, és a benne kapott örömhír. Egyházunkat erről a kincsről nevezik evangélikusnak. Ha a Krisztusban megélt öröm jobban látszana az életünkön, közösségeinken, egyházunkon, akkor sokkal vonzóbb lenne!

Talán túl jónak, rendben lévőnek gondoljuk magunkat.

Bűneink belátása nélkül viszont ehhez az örömhöz nem lehet eljutni. Az elhallgatott, takargatott bűnökből nincs szabadulás, a fel nem tárt betegségekből nincs gyógyulás.

Akkor lehet egyházunk vonzó, ha megértjük Jézus szavában a nekünk szóló üzenetet: „nem azért jöttem, hogy az egészségeket hívjam, hanem hogy a betegeket...” Luther ezért beszélt a naponkénti megtérés fontosságáról!

2. A sokakat elérő találkozóknak ezért van kiemelkedő szerepe, mert szinte mindenütt kisebbségben élünk. Az alapcélon, az íge megszólaltatásán túl a közösségi összetartozás élményét is kínálják, valamint az evangélikus identitást is erősíthetik. Ezeknek az alkalmaknak nem a számát, hanem a kihasználtságát kellene növelni.

3. Sajnos nincs ígéretünk arra, hogy akár a népesség csökkenéséből, akár a hitbéli elfordulásból eredő bevételcsökkenést bárki is átvállalná.

A legfontosabb forrás mi, az evangélikus egyháztagok vagyunk.

Hiányainkat ellensúlyozni tudjuk a takarékosabb gazdálkodással és a méltányosabb elosztással.

Felelős egyháztagként a jövőben valószínűleg nagyobb áldozatot kell hoznunk egyházunk ügyéért, mint eddig. Tudom, ez nem megy könnyen. Szívesebben várnánk az áldozathozatalt mástól. Az evangélizációs időkben ezt úgy fogalmazták meg, hogy „az embernek legnehezebben a pénztárcája tér meg...”

4. Esperesként több mint tíz éven át abban a kiváltságban lehettem részem, hogy Ittész János püspök urat sokszor hallhattam prédikálni. Hálás vagyok érte Istennek! Szeretnék olyan igehirdető lenni, olyan szép irodalmisággal beszélni,

mint ő, de tudom, hogy ez túl nagy kívánság. Szimpatikus számomra az általa helyesnek gondolt célok iránti elkötelezettsége, egyházszeretete, mérhetetlen munkabírása.

Megválasztásom esetén a püspöki feladatok közül a legmarkánsabb változást az egyház egységén való örökdedésben lehetne tapasztalni. Nem az enyémtől eltérő vélemények elhallgattatásával igyekeznék egységet produkálni, hanem egyházunk sokszínűségét megőrizve, előzetes konzultációkkal és konszenzusereséssel.

5. A székesfehérvári fórumon már beszéltem arról, hogy megválasztásom esetén olyan tanácsadói testületet alakítanék, amelyben különböző szemléletű, kegyességű és teológiájú emberek kapnának helyet. Ők munkám elvi részéhez nyújtanának segítséget,

hogy jobban megérthessem a rám bízott emberek és közösségek gondolkodását, ami a helyes és méltányos döntésekhez nélkülözhetetlen. A mindennapi ügyintézésben viszont alapvetően az esperesek, illetve az egyházmegyei elnökségek véleményére, tapasztalatára és bölcsességére számítok. Velük maximális együttműködésben tudom csak elképzelni munkámat.

6. A reformáció öröksége az, hogy az embereket az általuk beszélt nyelven, az általuk használt csatornákon kell megszólítani. A honlap a mai korban olyan fontos eszköz, mint a középkorban a könyvnyomtatás volt. Ezzel a lehetőséggel jobban lehetne és jobban kellene élnie az egyháznak! A honlap lehetőséget kínál arra, hogy az aktuális információkat megmutassuk, rendelkezésre bocsássuk, sőt még arra is, hogy interaktív kommunikáció folyjon rajta. A honlapot ebben a szellemben szeretném használni, hogy egyházunkban nyílt, őszinte és egészséges párbeszéd alakuljon ki.

Mivel a honlapkészítés szakmai részéhez nem értek, ezért első intézkedésként olyan szakembert keresnék, aki az említett célok megvalósításához segítséget tudna nyújtani.

(A válaszok a következő oldalon folytatódnak!)

(Bencze András válaszainak folytatása)

7. és 9. A vonzó egyház képéhez tartozik, hogy az abban szolgálók is otthon érezzék magukat az egyházban. Szeretném elérni, hogy az etikai bizottság tervei szerint minden lelkész legalább évente egyszer részt vegyen lelki beszélgetésen, ezáltal időben felismerjük, ha valaki veszélyes helyzetbe került. Ehhez szakirányú képesítéssel rendelkező lelkészársak segítségét venném igénybe. Tanácsosnak tartom azt is, hogy minden lelkésznek – már a teológushallgatóknak, sőt az espereseknek és a püspöknek is – legyen lelkigondozója. Az egyházkerületi lelkészzevangélizáció már most lehetőséget kínál a lelkészcsaládok számára közös épülésre, házaspároknak a Házasság Hétvége adhat megújuló erőforrást. Ezeket keresztül is szeretném megerősíteni a lelkészcsaládok közti kapcsolatot, amely egymás fizikai-lelki segítségét is szolgálja.

A devianciával küzdők számára ezen felül szakorvosi eljárás szükséges. A gyógyulás után illetve tünetmentesség esetén azonban ugyanaz a bizalom és szeretet illeti meg őket, mint bármely más szolgatársunkat.

8. Szeretném hangsúlyozni, hogy a lelkészek sem bért, sem fizetést nem kapnak. A lelkészeknek a gyülekezet megélhetését biztosít. Ha egyikünk olyan gyülekezetben kap feladatot, ahol megélhetését nem tudják biztosítani, akkor kötelességünk mellé állni. Több emberséges – tehát nem segély jellegű – gondolat is előttem van, azonban korai volna ezekről konkrétan beszélni. Emellett szükséges arról is meggyőződni, mi okozza a lelkészek rossz anyagi helyzetét.

10. A tisztségek betöltésének útja törvényileg rendezett: jelölés, jelölés elfogadása, választás. Egyéni jó kapcsolatunk azonban feltételezi, hogy mindenfajta tisztség nélkül is tudunk egymás mellett, egyházunkért fáradozni.

4. Bár olyan választékos nyelven és tisztán tudnám hirdetni Isten igéjét, mint Ittész János püspök! Őt Jézus Krisztus adta egyházunknak, és következetes szolgálata egyházkerületünk indulásához elengedhetetlen.

Nyilván egyéniségünk más; más a történelmi helyzet is, amelyben élünk. Adottságom, hogy az egyház egységére, összetartozására nagyobb hangsúly essék, de Ittész püspökhöz hasonlóan igyekszem, hogy eközben az evangélium ne szenvedjen csorbát.

+1 Jó Jézus körül közösségben lenni!

Nem tudok közöttetek másról, csak Jézus Krisztusról, róla is mint a megfeszítettéről.

(1Kor 2,2)

(Szemerei János válaszainak folytatása)

7. Az egészséges lelkipásztori szolgálathoz bizalmi kapcsolat szükséges. A bizalmi viszonyhoz őszinte odafordulás, megértés, bátorító hozzáállás, és főleg hitelesség kell. A kiszolgáltatottság viszont árt neki. A lelkészek „anyagi téren való pásztorolását” nem pásztori szolgálatnak, hanem „hűbéresi viszonynak” nevezném. A lelkészek tisztaságát megélhetését máshogyan kell biztosítani. Nem eseti segélyekkel, hanem mindenkire egyformán érvényes szabályok kialakításával. Erre nyitott vagyok.

8. Az egyházkerületnél nem igen van kiszervezhető munka. A gondnoki és házmesteri teendőket aligha lehet vidékről bedolgozással megoldani. A helyben végzendő irodavezetői munkát egészében kell átlátni, és ez teljes embert kíván. Amit internet és telefon segítségével otthonról is el lehet végezni, az bizonyos alkalmak szervezése, kiadványszerkesztési munka, esetlegesen teológiai anyagok fordítása és hasonló. Pontosan látnom kellene a mozgásteret.

9. A devianciák betegségek. Egy deviáns lelkész esetén nem csak ő szenved, és nem csak ő szorul segítségre, hanem a környezete is. Az ilyen ügyekben gyorsan és határozottan kell lépni, mert a püspöknek kiemelt felelőssége van abban, hogy a beteg lelkész ne okozzon maradandó károkat se önmagában, se a családjában, de különösen a gyülekezetben ne. A beteget szakemberhez kell segíteni, hogy minél jobb esélye legyen a gyógyulásra. Természetesen döntő szerepe van annak is, hogy ez lelkipásztori szeretettel és felelősséggel történjen. A szomorkodó családtagokat vigasztalni, bátorítani és felkarolni kell. A gyülekezetnek kiemelt figyelemre van szüksége az ilyen nehéz időszakban. Nemcsak a szolgálatok zavartalan pótlásáról, a helyettesítésekről kell gondoskodni, hanem az átélt trauma feldolgozásában is segíteni kell.

10. Jelöltársammal a következő ciklusban is szívesen együtt dolgozom, bármilyen szolgálatot bíz rá a választók bizalma. Merthogy püspökké választásom esetén sem én döntöm el, hogy kit hol látnék szívesen.

Amiről püspökként dönthetnék: tanácsadói testületembe szívesen meghívnám Bencze András kollégámat. Elsősorban azért, mert értékes és hiteles embernek ismerem. Szociális érzékenységét különösen nagyra becsülöm. Az enyémtől nagyon eltér a látásmódja. Az ő szemén keresztül is szeretném látni egyházamat, a rám bízott embereket és feladataimat.

+1. „Áldjad lelkem az Urat, és ne feledd el, mennyi jót tett veled...”

(Zsolt 103,2)